

Цифровізація політичних процесів

УДК 32:004.738.5:316.6

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.18278962>

**Політична комунікація в епоху цифрових медіа та її вплив на
формування громадської думки**

Корнієвський Олександр Анатолійович,

доктор політичних наук, професор, головний науковий співробітник,

Національний інститут стратегічних досліджень, м. Київ, Україна,

<https://orcid.org/0000-0002-1512-0326>

Дубовик Наталія Анатоліївна,

Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій,

м. Київ, Україна, <https://orcid.org/0000-0003-0151-9480>

Тернова Алла Іллівна,

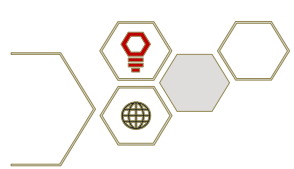
кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики,

Запорізький національний університет, м. Запоріжжя, Україна,

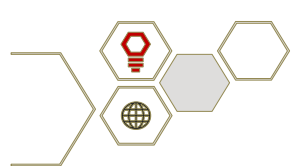
<https://orcid.org/0000-0002-7084-0553>

Прийнято: 02.01.2026 | Опубліковано: 17.01.2026

Анотація. Метою статті є комплексне дослідження трансформації політичної комунікації в умовах цифровізації медіапростору та визначення її впливу на процеси формування й зміни громадської думки в сучасному суспільстві. Особливу увагу зосереджено на виявленні специфіки взаємодії політичних акторів і громадян у цифрових медіа, а також на окресленні ризиків і викликів для демократичного розвитку, пов'язаних із поширенням

dezinformacii ta manipulyativnih tekhnologiy. U doslidzhenni zastosovano kompleks zagal'nonaukovih i spetsial'nih metodiv piznannya, zokrema analiz i sintez dlya uzagal'nenня teoretichnih pidkhodiv do rozuminnя politychnoi komunikacii ta hromads'koi dumki, porivnyal'nyi metod dlya zistavlenня tradytsiynih i tsifrovih form politychnoi vzaemodii, a takozh strukturno-funktsional'nyi pidkhid dlya analizu kanaliv, form ta instrumentiv politychnoi komunikacii v tsifrovomu mediaprostori. Vikoristano elementi kontent-analizu suchasnih naukovih publikacii z metoю виявлення domiנantnih tendentsii i problemnih aspektiv doslidzhuvanoї tematyky. Ustanovleno, sho tsifrovi media dokorinno zmynili kharakter politychnoi komunikacii, zabezpechivshy perehid vid iєrarchichnih modelей masovoї komunikacii do merzevikh, decentralizovanih vzaemodii. Dovedeno, sho formuvannya hromads'koi dumki v tsifrovomu seredovishchi vidbuvaetsya pid vplyvom alhorytmichnoi selekcii kontentu, emotsiynoi nasychenosti povidomlenь, viral'nosti informacii ta aktivnoi uchasti neinstitutsiynih aktoriv. Vиявлено, sho zaznacheni mekhanizmy posilюють dynamichnist' i frahmentovanist' hromads'koi dumki, vodonchas pidviščuючи її vrazlivist' do dezinformatsiynih vplyviv, politychnoi propahandy ta manipulyacii. Okresleno kluchovi ryzyky vikoristannya tsifrovih media v politychnii sferi, sered ykikh domiנuють poшиrenня fejkovykh novyn, formuvannya «ekhokamer» i zniženня yakosti pубlіchnogo politychnogo diskursu. Zrobleno visnovok, sho politychna komunikaciya v epokhu tsifrovih media є skladnim i bagatovimіrним yavishchem, yake poєdnuє potentsiал rozshirenня demokratichnoi uchasti hromadyan iz zagrozami dlya informatsiynoi bezpeky ta stabiльnosti hromads'koi dumki. Obgruntovano neobkhidnist' udoskonalennя mekhanizmv pravovogo regulюvannya tsifrovih media, rozvutku mediahramotnosti ta krytychnogo myslennя yak umov zabezpechennя stalogo demokratichnogo rozvutku. Otrimani rezul'taty mozhut' buty vikoristani v podal'shikh naukovih doslidzhenнях problem politychnoi

комунікації, а також у практиці формування державної інформаційної та комунікаційної політики.

Ключові слова: політична комунікація, цифрові медіа, медіаконтент, громадська думка, соціальні мережі, дезінформація, демократичний розвиток.

Political communication in the age of digital media and its impact on shaping public opinion

Olexandr Korniiievskyi,

Doctor of Political Sciences, Professor, Chief Researcher, National Institute for Strategic Studies, Kyiv, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-1512-0326>

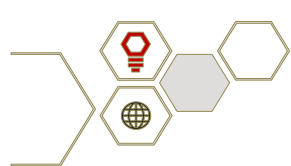
Nataliia Dubovyk,

State University of Telecommunications, Kyiv, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0003-0151-9480>

Alla Ternova,

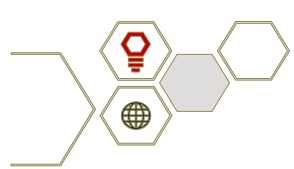
Candidate of Philological Sciences, Associate Professor of the Department of Journalism, Zaporizhzhia National University, Zaporizhzhia, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0002-7084-0553>

Abstract. The purpose of this article is to conduct a comprehensive study of the transformation of political communication in the context of the digitalisation of the media space and to determine its impact on the processes of forming and changing public opinion in modern society. Particular attention is paid to identifying the specifics of interaction between political actors and citizens in digital media, as well as to outlining the risks and challenges for democratic development associated with the spread of disinformation and manipulative technologies. The study uses a set of general scientific and special methods of cognition, in particular analysis and

synthesis, to generalise theoretical approaches to understanding political communication and public opinion, a comparative method to compare traditional and digital forms of political interaction, as well as a structural-functional approach to analyse channels, forms and tools of political communication in digital media space. Elements of content analysis of contemporary scientific publications were used to identify dominant trends and problematic aspects of the subject under study. It has been established that digital media have radically changed the nature of political communication, ensuring the transition from hierarchical models of mass communication to networked, decentralised interactions. It has been proven that the formation of public opinion in the digital environment is influenced by algorithmic content selection, the emotional intensity of messages, the virality of information, and the active participation of non-institutional actors. These mechanisms have been found to increase the dynamism and fragmentation of public opinion while simultaneously increasing its vulnerability to disinformation, political propaganda, and manipulation. The key risks of using digital media in the political sphere are outlined, among which the spread of fake news, the formation of «echo chambers» and the decline in the quality of public political discourse dominate. It is concluded that political communication in the era of digital media is a complex and multidimensional phenomenon that combines the potential to expand citizens' democratic participation with threats to information security and the stability of public opinion. The need to improve the mechanisms of legal regulation of digital media and to develop media literacy and critical thinking as conditions for ensuring sustainable democratic development is substantiated. The results obtained can be used in further scientific research on the problems of political communication, as well as in the practice of forming state information and communication policy.

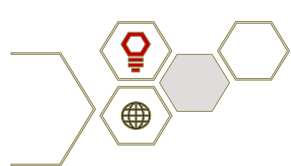
Keywords: political communication, digital media, media content, public opinion, social networks, disinformation, democratic development.

Постановка проблеми. У сучасних умовах стрімкої цифровізації суспільства політична комунікація зазнає глибоких трансформацій, що зумовлює необхідність її наукового осмислення в контексті впливу на формування громадської думки. Цифрові медіа, зокрема соціальні мережі, онлайн-платформи, месенджери та новинні агрегатори, перетворилися на ключові канали взаємодії між політичними акторами та громадянами, суттєво змінивши традиційні моделі політичної участі, інформування та мобілізації суспільства. На відміну від класичних засобів масової інформації, цифрові медіа характеризуються високим рівнем інтерактивності, швидкістю поширення інформації, персоналізацією контенту та можливістю безпосереднього зворотного зв'язку, що значно посилює їх вплив на суспільні настрої та політичні орієнтації.

Водночас активне використання контенту цифрових медіа в політичній сфері породжує низку проблем, пов'язаних із маніпуляцією інформацією, поширенням дезінформації та фейкових новин, алгоритмічним відбором контенту й формуванням так званих «інформаційних бульбашок». Такі явища ускладнюють процес формування об'єктивної громадської думки, сприяють поляризації суспільства та зниженню рівня довіри до політичних інститутів і медіа загалом. У результаті громадська думка дедалі частіше формується не на основі раціонального осмислення інформації, а під впливом емоційних, фрагментованих та цілеспрямовано сконструйованих повідомлень, що поширюються у цифровому просторі.

Особливої актуальності зазначена проблематика набуває в умовах посилення політичної конкуренції, глобалізації інформаційного простору та зростання ролі цифрових технологій у виборчих кампаніях і процесах політичного управління. Відсутність чітких механізмів регулювання цифрової політичної комунікації, а також недостатній рівень медіаграмотності та медіакомпетентності населення створюють додаткові ризики для демократичного розвитку суспільства. За таких умов виникає об'єктивна

потреба в комплексному аналізі особливостей політичної комунікації в епоху цифрових медіа та визначенні її впливу на процеси формування громадської думки, що зумовлює наукову та практичну значущість обраної теми.

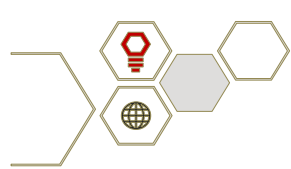
Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасних наукових дослідженнях значна увага приділяється еволюції управлінських і комунікаційних процесів у контексті суспільного розвитку. Зокрема, В. Ю. Димитров розглядає соціологію управління крізь призму історичної динаміки суспільних відносин, акцентуючи на комунікації як базовому елементі управлінських систем, що створює теоретичні передумови для аналізу сучасної політичної комунікації в умовах цифровізації [1].

Проблематика реформування публічної служби та комунікаційної відкритості державної влади висвітлена в працях І. І. Нинюк та М. А. Нинюк, які аналізують український досвід з урахуванням зарубіжних практик та підкреслюють значення сучасних цифрових каналів взаємодії між владою і громадянами [2].

Дослідження ролі цифрових медіа в політичних процесах представлені працями І. І. Каліна, К. М. Майстренка та К. Холацинського, в яких цифрові платформи розглядаються як інструмент політичної мобілізації та формування електоральних установок, водночас звертається увага на ризики маніпулятивного впливу [3].

Окремий напрям становлять роботи, присвячені інформаційно-політичному впливу в умовах збройного конфлікту. Зокрема, П. Лисянський аналізує діяльність контрольованих комунікаційних структур РФ на тимчасово окупованих територіях України як інструмент формування лояльної громадської думки [4].

Особливості використання інформаційних технологій у процесах формування громадської думки в Україні досліджує Х. М. Мацьопа, акцентуючи на ролі соціальних мереж, онлайн-медіа та алгоритмічних механізмів поширення контенту [5].

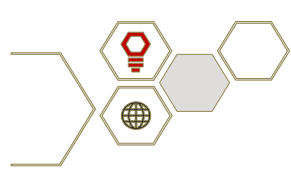
У межах соціології публічних комунікацій А. Шаповалова та О. Коваль аналізують трансформацію політичного дискурсу в інформаційному суспільстві, підкреслюючи зміну ролі громадян від пасивних реципієнтів до активних учасників комунікаційних процесів [6].

Значний масив зарубіжних досліджень присвячений впливу соціальних мереж на структуру публічного політичного дискурсу. Р. Абдул (R. Abdul) зосереджується на феномені «ехо-камер» та їхньому впливі на ідеологічну поляризацію в цифровому середовищі [7]. Порівняльний аналіз традиційних і цифрових каналів політичної комунікації здійснює Р. С. Дауд (R. S. Daud), наголошуючи на зростанні інтерактивності та проблемах контролю достовірності інформації [8].

Механізми поширення політичного контенту в соціальних мережах розглядаються в працях К. Шиварам (K. Shivaram) та співавторів, де увага зосереджується на ролі емоційного забарвлення повідомлень і структурних особливостей платформ [9]. У цьому ж контексті Н. Хотинська (N. Khotynska) аналізує значення публічної комунікації та цифрових інструментів у формуванні громадської підтримки політичних рішень [10].

Трансформація моделей політичної комунікації в умовах розвитку соціальних медіа висвітлюється в дослідженнях А. Мунардін Хадма (A. Munardin Hadma) та Й. Дві Ангоро (J. Dwi Anggoro), які підкреслюють зростання ролі децентралізованих комунікаційних мереж [11]. Водночас вплив соціальних платформ на демократичні процеси та громадянську культуру аналізують В. Оланіран (B. Olaniran) та І. Вільямс (I. Williams) [12].

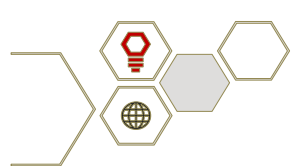
Соціально-когнітивні та алгоритмічні чинники формування «ехо-камер» у цифровому середовищі розкриваються у працях К. Ван (X. Wang) та співавторів [13]. Роль політичних інфлюенсерів у формуванні публічних наративів досліджують М. Дж. Рідл (M. J. Riedl), Дж. Лукіто (J. Lukito) та С. К. Вудлі (S. C. Woolley) [14].

Питання політичної участі громадян у цифрову епоху розглядаються в роботах Т. Супріянто (T. Supriyanto), де аналізується як потенціал соціальних медіа для активізації громадян, так і ризики посилення нерівності участі [15]. Чинники вірального поширення політичної інформації в соціальних мережах досліджують Дж. Вайсмюллер (J. Weismueller) та співавтори, акцентуючи на ролі емоційних, ідеологічних та джерельних характеристик контенту [16]. Вчена О. В. Мусієнко вивчає аудіовізуальний контент як інструмент впливу в цифровому медіасередовищі [17].

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значну кількість наукових праць, присвячених політичній комунікації та впливу контенту цифрових медіа на формування громадської думки, низка аспектів цієї проблематики залишається не досить опрацьованою. Зокрема, фрагментарно досліджено комплексну взаємодію алгоритмічних механізмів цифрових платформ із соціально-психологічними чинниками сприйняття політичної інформації, а також їх кумулятивний вплив на стійкість і трансформацію громадської думки в умовах кризових і воєнних ситуацій. Недостатньо уваги приділяється емпіричному виміру ефективності регуляторних та саморегуляторних інструментів протидії дезінформації, а також ролі медіаграмотності та медіакомпетентності як інституційних елементів демократичного розвитку. У цьому контексті запропоноване дослідження спрямовано на подолання зазначених прогалин шляхом інтеграції теоретичного аналізу з узагальненням сучасних практик цифрової політичної комунікації, що дозволяє поглибити розуміння механізмів формування громадської думки та окреслити напрями її демократичної стабілізації в цифровому середовищі.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є комплексний аналіз особливостей політичної комунікації в умовах розвитку цифрових медіа та визначення її впливу на процеси формування громадської думки в сучасному суспільстві.

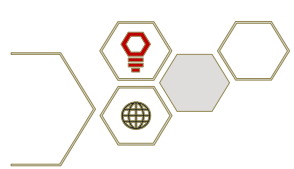

Для досягнення поставленої мети в статті передбачається розв'язання таких завдань:

- 1) здійснити теоретичне узагальнення наукових підходів до розуміння політичної комунікації та громадської думки в контексті цифровізації інформаційного простору;
- 2) схарактеризувати основні канали, форми та інструменти політичної комунікації в цифрових медіа; проаналізувати механізми впливу цифрових медіа на формування та трансформацію громадської думки;
- 3) виявити ключові ризики й виклики, пов'язані з використанням контенту цифрових медіа в політичній сфері, зокрема поширення дезінформації та маніпулятивних технологій;
- 4) окреслити перспективи вдосконалення політичної комунікації в цифровому середовищі з урахуванням потреб демократичного розвитку суспільства.

Виклад основного матеріалу дослідження. У науковому дискурсі політична комунікація традиційно розглядається як процес обміну інформацією між політичними акторами, інститутами влади та громадянами, спрямований на формування, трансляцію й інтерпретацію політичних смислів. Комунікація виступає не лише як технічний засіб передачі інформації, а як системоутворювальний елемент, що визначає структуру управлінських процесів у суспільстві [1, с. 380]. Класичні підходи до її осмислення ґрунтувалися переважно на лінійних моделях масової комунікації, у межах яких ключову роль відігравали традиційні засоби масової інформації як основні посередники між владою і суспільством. У таких моделях громадська думка формувалася поступово, під впливом відносно стабільних інформаційних потоків, контрольованих редакційними та інституційними механізмами.

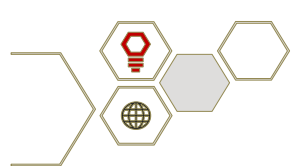
Цифровізація інформаційного простору суттєво трансформувала ці уявлення, зумовивши появу нових теоретичних підходів до розуміння

політичної комунікації. «У контексті цифрової трансформації медіапростору, активне використання аудіовізуального контенту стало не лише основним засобом комунікації, а й інструментом інформаційного впливу та маніпуляцій» [17, с.118]. Сучасні дослідження акцентують увагу на мережевому характері комунікаційних процесів, у межах яких комунікативні ролі більше не є жорстко фіксованими. Кожен користувач цифрових медіа може одночасно виступати як споживачем, так і виробником політичного контенту, що змінює структуру інформаційної взаємодії та посилює фрагментацію публічного простору. У контексті реформування публічної служби цифрові канали взаємодії сприяють підвищенню прозорості державних інститутів та активній участі громадян у публічному житті [2, с. 171].

Переосмислення зазнає й поняття громадської думки, яке в умовах цифровізації розглядається не як однорідний і відносно стабільний феномен, а як змінна сукупність індивідуальних і групових позицій, що формуються в процесі постійної онлайн-взаємодії. Теоретичні підходи, пов'язані з концепціями встановлення порядку денного, фреймінгу та «спіралі мовчання», отримують нове тлумачення з урахуванням алгоритмічного відбору контенту, віральності інформації та впливу емоційних чинників. Алгоритми цифрових платформ значною мірою визначають видимість політичних повідомлень, формуючи індивідуалізовані інформаційні середовища, що впливають на сприйняття політичної реальності та сприяють виникненню «інформаційних бульбашок».

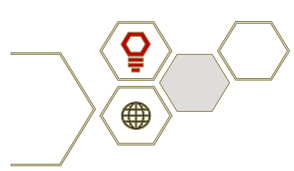
Окрему увагу в сучасних наукових підходах приділено ролі неінституційних акторів у політичній комунікації, зокрема лідерів думок, блогерів та онлайн-активістів, які здатні конкурувати з традиційними медіа за вплив на громадську думку. У межах теорій мережевого публічного простору політична комунікація розглядається як процес колективного конструювання

смислів, де громадська думка формується під впливом горизонтальних зв'язків, дискусій та конфліктів у цифровому середовищі.

У сучасному суспільстві політична комунікація реалізується через широкий спектр каналів, форм та інструментів, які суттєво відрізняються від традиційних медіамоделей. Провідне місце серед них посідають соціальні мережі, що стали основним майданчиком для поширення політичної інформації, взаємодії між політичними акторами та громадянами, а також мобілізації електорату. Платформи такого типу забезпечують оперативність комунікації, можливість адресного звернення до різних соціальних груп і формування персоналізованих повідомлень, що підвищує ефективність політичного впливу. Водночас важливими каналами політичної комунікації залишаються новинні онлайн-ресурси, офіційні вебсайти політичних інституцій, відеохостинги та месенджери, які забезпечують поширення як офіційної інформації, так і альтернативних інтерпретацій політичних подій.

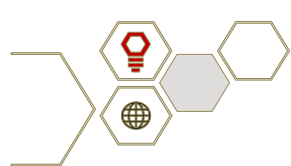
Форми політичної комунікації в цифрових медіа характеризуються високим рівнем інтерактивності та мультимедійності контенту. Політичні повідомлення все частіше подаються у форматі коротких текстів, аудіовізуальних матеріалів (рілз, сторіс), відеозвернень, прямих трансляцій і мемів, що сприяє їх швидкому поширенню та емоційному сприйняттю аудиторією. Значного поширення набувають дискусійні формати, як-от онлайн-коментарі, форуми та стріми, які створюють ілюзію безпосередньої участі громадян у політичному діалозі. Цифрові медіа виступають ключовим інструментом політичної мобілізації, формуючи не лише імідж кандидатів, але й динаміку електоральних настроїв [3, с. 19]. Цифрові інструменти політичної комунікації, зокрема таргетована реклама, аналітика користувацької поведінки, чат-боти та автоматизовані системи поширення контенту, дозволяють політичним суб'єктам більш точно впливати на окремі сегменти аудиторії, адаптуючи повідомлення до їхніх інтересів, цінностей і емоційних станів.

Застосування зазначених каналів, форм та інструментів безпосередньо пов'язане з механізмами впливу контенту цифрових медіа на формування та трансформацію громадської думки. Одним із ключових механізмів є встановлення інформаційного порядку денного, коли через масове й повторюване висвітлення певних тем формується уявлення про їх суспільну значущість. У цифровому середовищі цей процес значною мірою посилюється алгоритмічним відбором контенту, який визначає видимість політичних повідомлень і сприяє концентрації уваги користувачів на обмеженому колі питань. Іншим важливим механізмом є фреймінг, що полягає в поданні політичної інформації в певному інтерпретаційному контексті, який впливає на її сприйняття та оцінювання громадянами.

Цифрові медіа також активізують емоційний вимір формування громадської думки, оскільки візуальні образи, відеоконтент і персоналізовані повідомлення здатні швидко викликати емоційні реакції та посилювати ефект ідентифікації з політичними наративами. Віральність контенту сприяє стрімкому поширенню як достовірної інформації, так і дезінформації, що ускладнює процес раціонального осмислення політичних подій. Унаслідок цього громадська думка формується в умовах постійного інформаційного перевантаження, конкуренції наративів і зростання ролі неформальних лідерів думок, які здатні суттєво впливати на політичні орієнтації аудиторії.

У процесі аналізу політичної комунікації в умовах цифровізації особливої уваги потребує виявлення ризиків і викликів, пов'язаних з активним використанням цифрових медіа в політичній сфері. Стрімке поширення онлайн-платформ, соціальних мереж і автоматизованих інформаційних систем значно розширило можливості політичного впливу на масову свідомість, водночас ускладнивши контроль за достовірністю та якістю політичної інформації. Це зумовлює зростання загроз, пов'язаних із дезінформацією, маніпулятивними технологіями та спотворенням реальної громадської думки. З метою систематизації основних негативних чинників та їх наслідків для

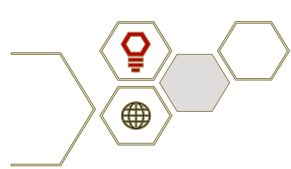
суспільства в таблиці узагальнено ключові ризики та виклики використання контенту цифрових медіа в політичній комунікації (табл. 1).

Таблиця 1

Ключові ризики й виклики використання цифрових медіа в політичній сфері

Ризик / виклик	Характеристика	Основні механізми реалізації	Потенційні наслідки для громадської думки
Поширення дезінформації та фейкових новин	Навмисне або ненавмисне поширення неправдивої чи викривленої інформації	Віральний контент, боти, анонімні акаунти, мережі тролів	Формування хибних уявлень про політичні події, зниження рівня довіри до медіа та влади
Маніпулятивні інформаційні технології	Використання психологічних і комунікаційних прийомів для впливу на масову свідомість	Фреймінг, емоційна риторика, прихована реклама, мікротаргетинг	Зміна політичних установок без усвідомленого вибору громадян
Алгоритмічна селекція контенту	Автоматизований відбір інформації відповідно до поведінки користувача	Рекомендаційні системи, персоналізація стрічки новин	Формування «інформаційних бульбашок», обмеження плюралізму думок
Поляризація суспільства	Посилення протистояння між соціальними та політичними групами	Ехо-камери, радикалізація дискурсу, конфліктні наративи	Зростання соціальної напруги, ускладнення суспільного діалогу
Використання ботів і автоматизованих акаунтів	Імітація масової підтримки або протестних настроїв	Бот-мережі, автоматизоване коментування, збільшення реакцій	Спотворення реальної громадської думки
Інформаційні війни та зовнішній вплив	Цілеспрямоване втручання у внутрішні політичні процеси	Координовані кампанії дезінформації, кібервплив	Підриг демократичних інститутів і легітимності виборів
Зниження рівня критичного сприйняття інформації	Некритичне споживання великого обсягу контенту	Інформаційне перевантаження, кліпове мислення	Маніпульованість громадської думки
Недостатнє правове регулювання	Відставання нормативної бази від темпів цифровізації	Відсутність ефективного контролю та відповідальності	Ускладнення протидії дезінформації та маніпуляціям

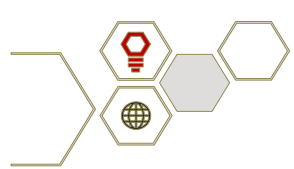
Джерело: власна розробка авторів

Наведені в таблиці дані свідчать про комплексний і взаємопов'язаний характер ризиків, що супроводжують політичну комунікацію в цифровому середовищі. Поширення дезінформації, застосування маніпулятивних технологій, алгоритмічна селекція контенту та діяльність автоматизованих акаунтів не лише ускладнюють процес формування об'єктивної громадської думки, а й сприяють зростанню суспільної поляризації та зниженню рівня довіри до політичних і медійних інститутів. Узагальнення цих викликів дозволяє зробити висновок про необхідність комплексного підходу до регулювання цифрової політичної комунікації, що поєднує правові механізми, розвиток медіаграмотності та посилення відповідальності політичних акторів за зміст і наслідки поширюваної інформації. Алгоритмічні механізми поширення контенту в соціальних мережах значно прискорюють трансформацію суспільних настроїв, підвищуючи вразливість аудиторії до маніпуляцій [4, с. 53]. Хоча соціальні медіа можуть посилювати громадянську активність, вони одночасно сприяють поширенню мови ворожнечі, що підриває якість публічного діалогу [5, с. 85].

Подальше вдосконалення політичної комунікації в цифровому середовищі має ґрунтуватися на поєднанні технологічних можливостей з демократичними цінностями, зокрема прозорістю, відкритістю, плюралізмом думок і відповідальністю політичних акторів. В умовах усе більшого впливу контенту цифрових медіа на формування громадської думки ключовою перспективою є створення таких комунікаційних моделей, які сприятимуть не лише ефективному поширенню політичної інформації, а й розвитку усвідомленої громадянської участі та довіри до публічних інститутів. Це передбачає переорієнтацію політичної комунікації з одностороннього інформаційного впливу на діалогову взаємодію між владою та суспільством.

Важливим напрямом удосконалення є розвиток нормативно-правового регулювання цифрового інформаційного простору з урахуванням балансу між свободою слова та необхідністю протидії дезінформації й маніпулятивним

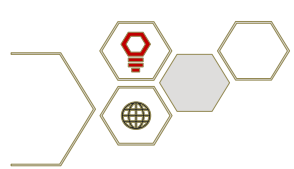

технологіям. Формування чітких і прозорих правил функціонування цифрових платформ, відповідальності за поширення неправдивої інформації та використання автоматизованих інструментів впливу здатне зменшити негативні наслідки цифрової політичної комунікації для демократичних процесів. Водночас надмірне регулювання може створювати ризики для свободи політичного дискурсу, що потребує зваженого й комплексного підходу.

Перспективи демократичного розвитку також пов'язані з підвищенням рівня медіаграмотності, медіакультури та цифрової компетентності громадян, які є необхідною умовою формування критичного ставлення до політичної інформації. Освітні ініціативи, спрямовані на розвиток навичок аналізу джерел інформації, розпізнавання маніпулятивних повідомлень і дезінформації, сприятимуть зменшенню вразливості громадської думки до інформаційних загроз. У цьому контексті цифрові медіа можуть виконувати не лише інструментальну, а й просвітницьку функцію, підтримуючи формування активного та відповідального громадянського суспільства.

Окремої уваги потребує вдосконалення комунікаційних стратегій політичних акторів, які мають базуватися на принципах етичності, достовірності та відкритості. Використання цифрових технологій для забезпечення прозорості прийняття політичних рішень, залучення громадян до публічних консультацій і обговорень здатне зміцнити легітимність влади та підвищити рівень суспільної довіри. У перспективі розвиток інклюзивних цифрових платформ для політичного діалогу може стати важливим інструментом поглиблення демократичних процесів і формування стійкої громадської думки на основі раціонального обговорення та взаємної відповідальності учасників політичної комунікації.

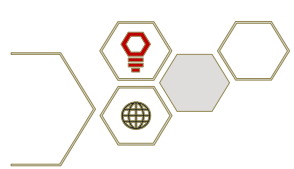
Висновки. У результаті проведеного дослідження встановлено, що цифрові медіа стали ключовим середовищем реалізації політичної комунікації, докорінно змінивши її канали, форми та інструменти. Перехід від

ієрархічних моделей масової комунікації до мережових взаємодій сприяв активнішому залученню громадян до політичного дискурсу, водночас посиливши фрагментацію публічного простору, множинність інтерпретацій політичних подій і конкуренцію політичних наративів. За таких умов політична комунікація дедалі більше набуває динамічного характеру, в якому традиційні інституційні актори змушені конкурувати з неформальними учасниками цифрового середовища за вплив на громадську думку.

Проведений аналіз засвідчив, що формування громадської думки в цифровому просторі відбувається під впливом комплексу взаємопов'язаних механізмів, серед яких провідну роль відіграють алгоритмічна селекція контенту, емоційна та візуальна подача інформації, віральність повідомлень, а також активна діяльність неінституційних акторів, зокрема лідерів думок і онлайн-спільнот. Поєднання цих чинників зумовлює підвищену мінливість і нестабільність громадської думки, посилює її залежність від контексту й інформаційного середовища, а також підвищує вразливість до маніпулятивних впливів і дезінформаційних кампаній.

У процесі дослідження також виявлено, що поширення фейкових новин, використання маніпулятивних комунікаційних технологій, застосування автоматизованих акаунтів і недостатній рівень правового регулювання цифрових медіа створюють серйозні виклики для демократичного розвитку суспільства. Ці процеси негативно впливають на якість публічного політичного дискурсу, знижують рівень довіри до політичних і медійних інститутів та ускладнюють формування зважених громадянських позицій. За таких умов особливої ваги набуває необхідність розроблення комплексних підходів до протидії інформаційним загрозам, що поєднують удосконалення нормативно-правової бази, розвиток інституційної відповідальності цифрових платформ і системне підвищення рівня медіаграмотності, критичного мислення й медіакомпетентності громадян.

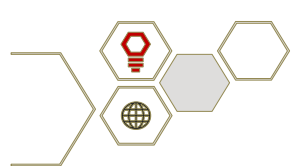
Водночас результати дослідження мають певні обмеження, зумовлені переважно теоретико-аналітичним характером роботи та відсутністю масштабного емпіричного матеріалу, що не дозволяє повною мірою оцінити специфіку впливу контенту цифрових медіа на різні соціальні та демографічні групи. Крім того, динамічність цифрового середовища та швидка зміна технологічних інструментів політичної комунікації обмежують можливість універсалізації окремих висновків у довгостроковій перспективі.

Отже, політична комунікація в епоху цифрових медіа постає як складне й багатовимірне явище, що потребує подальшого комплексного дослідження. Перспективними напрямками наступних наукових пошуків є проведення емпіричних досліджень впливу контенту цифрових платформ на електоральну поведінку та політичну участь громадян, порівняльний аналіз національних моделей регулювання цифрової політичної комунікації, а також оцінення ефективності освітніх і просвітницьких ініціатив у сфері медіаграмотності. Такі дослідження сприятимуть глибшому розумінню ролі цифрових медіа у формуванні громадської думки та виробленню практичних рекомендацій щодо забезпечення сталого демократичного розвитку в умовах цифровізації.

Список використаних джерел

1. Димитров В. Ю. Соціологія управління у вимірах минулого. *Гілея : науковий вісник*. 2014. № 85. С. 378–382. URL: <http://gileya.org/index.php?ng=library&cont=long&id=104> (дата звернення: 03.11.2025).

2. Нинюк І. І., Нинюк М. А. Реформа публічної служби в Україні: досвід інших країн. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2024. Т. 35 (74), № 1. С. 169–173. DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2024.1/29>.

3. Каліна І. І., Майстренко К. М., Холащинський К. Роль цифрових медіа та соціальних мереж у виборчих кампаніях. *Публічне урядування*. 2023. № 2 (35). С. 17–22. DOI: [https://doi.org/10.32689/2617-2224-2023-2\(35\)-2](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2023-2(35)-2).

4. Лисянський П. Діяльність профспілкових організацій рф на тимчасово окупованих територіях України як інструмент посилення політики експансіонізму. *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління*. 2024. № 3 (75). С. 51–57. DOI: [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2024-3\(75\)-8](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2024-3(75)-8)

5. Мацьопа Х. М. Специфіка використання інформаційних технологій у формуванні громадської думки в сучасній Україні. *Політичне життя*. 2023. № 3. С. 80–87. DOI: <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2023.3.10>.

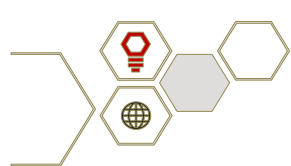
6. Шаповалова А., Коваль О. Соціологія публічних комунікацій: політичний дискурс і громадська думка в інформаційному суспільстві. *Вісник Прикарпатського університету. Серія: Політологія*. 2025. № 21. С. 330–336. DOI: <https://doi.org/10.32782/2312-1815/2025-21-40>.

7. Abdul R. Social media echo chambers: a study of public political discourse on social media. *Journal of Media and Communication Studies*. 2021. Vol. 1, № 2. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.7513789>.

8. Daud R. S. The role of political communication in shaping public opinion: a comparative analysis of traditional and digital media. *Journal of Public Representative and Society Provision*. 2021. Vol. 1, № 2. P. 80–89. DOI: <https://doi.org/10.55885/jprsp.v1i2.241>.

9. Shivaram K., Bilgic M., Shapiro M., Culotta A. Forecasting political news engagement on social media. *Proceedings of the International AAAI Conference on Web and Social Media*. 2024. Vol. 18. P. 1451–1462. DOI: <https://doi.org/10.1609/icwsm.v18i1.31401>.

10. Khotynska N. Prospects and challenges in implementing comprehensive assistance programs for vulnerable populations in the USA. *European Journal of*

Interdisciplinary Issues. 2025. Vol. 1, № 1. P. 75–81. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14791395>.

11. Munardin Hadma A., Dwi Anggoro J. Political communication in the age of social media. *Commicast*. 2021. Vol. 3, № 1. P. 1–7. DOI: <https://doi.org/10.12928/commicast.v3i1.5114>.

12. Olaniran B., Williams I. Social media effects: hijacking democracy and civility in civic engagement. Platforms, protests, and the challenge of networked democracy. Cham : *Springer*, 2020. P. 77–94. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-030-36525-7_5.

13. Wang X., Sirianni A. D., Tang S., Zheng Z., Fu F. Public discourse and social network echo chambers driven by socio-cognitive biases. *Physical Review X*. 2020. Vol. 10, № 4. DOI: <https://doi.org/10.1103/PhysRevX.10.041042>.

14. Riedl M. J., Lukito J., Woolley S. C. Political influencers on social media: an introduction. *Social Media + Society*. 2023. Vol. 9, № 2. DOI: <https://doi.org/10.1177/20563051231177938>.

15. Supriyanto T. The influence of social media on political participation in the digital era. *International Journal of Social and Political Sciences*. 2024. Vol. 1, № 1. P. 42–53. DOI: <https://doi.org/10.69812/ijspss.v1i1.46>.

16. Weismueller J., Harrigan P., Coussement K., Tessitore T. What makes people share political content on social media? The role of emotion, authority and ideology. *Computers in Human Behavior*. 2022. Vol. 129. 107150. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.chb.2021.107150>.

17. Мусієнко О. Аудіовізуальний контент як інструмент впливу: етичні виклики цифрового медіасередовища. *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого*. 2025. № 36. С. 117–123. DOI: <https://doi.org/10.34026/1997-4264.36.2025.332770>.